

OSVRT VELJKA BARBIERIJA NA ZBIRKU PJESAMA MARINA ZANINOVIĆA, HVAR – HRID U MORU

Izniman, bogat i raznolik životni opus Marina Zaninovića sustavno je prodiranje u razučeni bijeli i crveni bakreni i ferrooksidni, modri natriokoroični, zeleni klorofilni, vapnenački monolit njegova jedinstvenog otoka kojeg *auctor* otkriva u nikada do kraja istraženim pojavnostima. On ih prati i istražuje cijeli život slijedeći podjednako životne, kozmičke, duhovne, prirodne, umjetničke, posebno arheološke, povijesne i pjesničke pojavnosti Hvara kao cjeline i Hvara kao zavičajnog zasebnog bića. Punog suštinskih poruka uronjenih u more vremena, na velikoj klesanoj lađi pokrenutih značenja, erosa i nadahnuća, polu božanskih putnika ukrcanih na otok brod, usidren u prostranstvu pučine i svemira.

Sa njegove palube i potpalublja Zaninović i kao pjesnik i kao znanstvenik otkriva svoju duboku uronjenost u prostor i vrijeme njegova Hvara kao u univerzum po sebi. Iz njega on sloj po sloj, pjesmu po pjesmu, objedinjene u zbirci pjesama iz raznih, uglavnom mladenačkih razdoblja njegova života, duhovne i tjelesne empirije, razodijeva samoga sebe. Na iskren ali i dramatičan način, kako je kroz cijeli svoj znanstveni život razodijevao slojeve kultura od same zore čovječanstva, te tako stihovima i vlastitim ostraštenim eruditizmom cijedio raspričano tlo vremena i prostora, pa iz njega izvlačio eliksire upitnosti. Znakove smisla i traganja za spoznajom koja bi mogla tu obostranu razumsku i strastvenu povezanost izraziti kao istinsku cjelinu. Onu koja se uvijek ponovo otkriva, pa skriva samu sebe, tako da svaki od slojeva slijedi jedan drugoga, a potom dovodi u pitanje sve prethodne dok se ne oblikuje u sintezu otvorenu novim pitanjima.

Stoga je knjiga pjesama *Hvar – Hrid u moru*, posvećena njegovoj preminuloj supruzi Mariji Zaninović, profesorici talijanistike na istom Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a koja je kroz život dijelila i pratila izazovne okolnosti ali i pustolovine, pjesničke i znanstvene, svoga supruga istaknutog arheologa, akademika i *auctora* ove zbirke. Knjige koja je podijeljena u dva jasno razgraničena poglavlja, *Korijeni* i *Danak Erosu*, koja kao da ne mogu jedno bez drugoga i pjesmama kao niskom života i nostalgije slijede jedno drugo. Ova zbirka se zbog toga čita kao veliki palimpsest kojeg je *auctor* ispisivao i dopisivao kroz čitav svoj život, istražujući korijene vlastite pripadnosti otoku, otkrivajući dinamiku slobodnog uma i vrele sredozemne krvi nagona i senzualnosti, u sjeni pokajanja pred Kristom. A kako nam poručuje pjesnik ove zbirke, svi oni eto baš kao i epohe zakopane ispod puti njegova otoka, iz vremenske distance, koja dijeli sadašnjost od doba kada su stvarani ovi stihovi, progovaraju o trajnoj prisutnosti.

Odjekuju u stihovima Marina Zaninovića sjene djetinjstva, ruke predaka kao žilje maslina i loze, prepletene među stijenjem i gromačama, suhozidima i ograđenim tlocrtima meke, podatne zemlje, nalik na okamenjene i keramičke postelje povijesnih razdoblja koja još žive u njima, pozivajući pjesnika. No on već hita svojoj uvali, svom Hvaru, Velom Grobju, njegovoj istinskoj kolijevci okruženoj ilirskim gomilama, ili dionizijskoj starogrojskoj hori i tihim skrovitim mjestima odakle odjekuju šumovi prošlosti i vremena koje je za Marina Zaninovića i kao arheologa i pjesnika uvijek tu i uvijek živo. Baš kao i njegov puteni i ljuveni uzdah mladog i prezrelog barda, koji još uvijek, makar u ništa manje uzbudljivim sjećanjima, sudjeluje u spajanju i razdvajanju tijela na tajnovitim mjestima velike pozornice njegova otoka. Dok iznad njih, kao uzdasi i jeka podavanja miriše lavanda i kapa krv i sjeme kao vino i ulje strasti, koje procesije pokajanja odnose na more.

Stoga je *Hvar – Hrid u moru*, pjesnička zbirka kojoj ćemo se, nadahnuti Zaninovićevim stihovima i riječima, izričaju arheologa i pjesnika koji nas je uputio kako da osjećamo tijelo i ono što nam govore fragmenti i ljudi ispod zemlje, vraćati svaki put kad stupimo na njegov otok ili se sami otisnemo u pustolovinu. Zajednički, ali i moj osobni adoptivni zavičaj, i tamo potražiti njegov odgovor na neodgovorena pitanja koja sam uz ovu knjigu već uputio samome sebi. Odgovorio mi je pod Križem, iz slojeva hvarskih gomila, špilja i antičkih iskopina, iz tame katedrale ali i iz grlića amfore, toliko nalik ustima i tijelu žene u trajnom dozivanju.

Makarska, 12. studenoga 2019.

Veljko Barbieri